

POSTANOWIENIE

28 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 28 września 2023 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa V. spółki akcyjnej w W.
przeciwko W.K. i A.K.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej W.K. i A.K.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z 30 marca 2022 r., I ACa 983/20,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od W.K. i A.K. na rzecz V. spółki akcyjnej w W.
kwotę 8100 (osiem tysięcy sto) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwani A.K. i W.K. wnieśli skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach, oddalającego apelację skarżących w sprawie o zapłatę z powództwa V. S.A. w W.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jako pierwszą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazali występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, ujętego w pytaniu o to, „czy przepis art. 93 k.p.c. w powiązaniu z ogólną zasadą odwoływalności oświadczeń procesowych umożliwia odwoływanie czynności

pełnomocnika w sytuacji gdy nie doszło jeszcze do prawomocnego zakończenia postępowania sądowego”. Przytoczyli przy tym stanowiska orzecznictwa dopuszczające odwoływanie czynności procesowych oraz poglądy nauki prawa, zgodnie z którymi dopuszczalność takiego działania obwarowana jest bliżej określonymi warunkami.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa przywołanie przyczyny kasacyjnej unormowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga poprawnego zidentyfikowania problemu, w tym odniesienia go do konkretnych przepisów prawa. Konieczne jest także przedstawienie argumentów prowadzących do rozbieżnych ocen danego zagadnienia (postanowienie SN z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01). Podniesiony problem musi również charakteryzować się nowością; zagadnienie, które było już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, co do zasady traci ten walor (postanowienie SN z 19 marca 2012 r., II PK 294/11). Istotność problemu prawnego wyraża się natomiast w tym, że ma on znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (postanowienie SN z 23 marca 2012 r., I CSK 496/11). Obowiązkiem wnoszącego skargę jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie SN z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14).

Tylko we wskazanych wyżej okolicznościach może być realizowana publicznoprawna funkcja skargi kasacyjnej. Jednocześnie przedstawiony Sądowi Najwyższemu problem musi mieć konkretny związek z rozstrzygnięciem danej sprawy, to jest z zarzutami skargi oraz podstawą prawną i faktyczną zaskarżonego wyroku (postanowienie SN z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13). Przyjęcie skargi do rozpoznania ma bowiem na celu zarówno realizację interesu publicznego, jak i ochronę praw prywatnych. Zagadnienie prawne powinno mieć więc taki wymiar problemowy, aby udzielona przez Sąd odpowiedź miała znaczenie dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej wniesionej w sprawie, w której zostały zadane, a jednocześnie – dzięki uniwersalnemu ujęciu – odpowiedź ta uzyskiwała walor aplikacyjny w rozstrzyganiu innych spraw.

Przedstawione przez skarżących zagadnienie nie realizuje opisanych wyżej wymagań. Nie jest ono nowe – sami pozwani cytują liczne orzeczenia Sądu Najwyższego poświęcone tej kwestii. Zarazem natomiast nazbyt ogólne sformułowanie pytania uniemożliwia udzielenie na nie jednej, uniwersalnej odpowiedzi. Czynności procesowe mają bowiem różnoraki charakter; część z nich stanowi jednocześnie czynność prawa materialnego, co wpływa na przesłanki i dopuszczalność odwołania takiego oświadczenia lub uchYLENIA się od jego skutków (zob. postanowienie SN z 15 marca 2023 r., II CSKP 1046/22, i przywołane tam orzecznictwo). Pozwani nie sprecyzowali, czego w istocie dotyczą ich wątpliwości, nie wyjaśnili również, w czym dokładnie wyraża się dostrzegana przez nich sprzeczność w cytowanych w skardze stanowiskach judykatury oraz poglądach nauki prawa. Z tego względu przedstawione przez nich zagadnienie nie przemawiało za koniecznością przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Jako drugą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazali oczywistą zasadność skargi. Przedstawili przy tym swoje – ujęte jedynie hasłowo, w postaci jednozdaniowych punktów – zastrzeżenia co do rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego, podnosząc, że Sąd ten nie dostrzegł nieważności postępowania, do której doszło na etapie postępowania w pierwszej instancji, oraz nie uwzględnił tego, że nieokreślone bliżej postanowienia łączącej strony umowy miały charakter abuzywny (jak należy mniemać – niedozwolony w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.), co rzekomo zostało już przesądzone orzeczeniami cieszącymi się przymiotem prawomocności rozszerzonej na podstawie art. 9 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw w zw. z art. 479⁴⁵ k.p.c.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie* sprzeczności przyjętej przez Sąd drugiej instancji wykładni lub zastosowania prawa z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji prawa. Wnoszący skargę powinien więc zawrzeć w uzasadnieniu wniosku wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi i przedstawić odpowiednie argumenty (postanowienie SN z 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Do przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie wskazanej przyczyny kasacyjnej nie

jest wystarczające samo kwalifikowane naruszenie prawa przez Sąd drugiej instancji. W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. mowa bowiem o oczywistej zasadności skargi, a nie o trafności zarzutu. Przytoczone przez skarżącego okoliczności powinny zatem jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (postanowienie SN z 10 maja 2019 r., I CSK 768/18).

Argumentacja pozwanych nie świadczy o tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Wywody skarżących ograniczają się w istocie do wyrażenia opinii o dopuszczeniu się przez Sąd Apelacyjny określonych uchybień; zastrzeżenia co do zaskarżonego wyroku są jednak dalece ogólnikowe i nie zostały wsparte argumentacją mogącą przekonywać o oczywistej zasadności skargi.

Wyjaśnić trzeba, że wskazanie, iż „dwa z trzech wyroków SOKiK złożonych przez pozwanych do akt sprawy dotyczą klauzul stosowanych przez powoda i zawartych w umowie będącej źródłem dochodzonego przez powoda roszczenia”, nie wystarcza do oceny, czy przedmiotowe wyroki istotnie wiązały Sąd drugiej instancji w zakresie oceny niedozwolonego charakteru (nieokreślonych bliżej przez skarżących) postanowień spornej umowy. Prawomocność rozszerzona z art. 479⁴⁵ k.p.c. dotyczy wyłącznie postanowień umownych o tożsamej treści normatywnej (zob. uchwała – 7 – SN z 20 listopada 2015 r., III CZP 17/15). Identyczne językowo postanowienie, zawarte jednakowoż w innym wzorcu umowy, może natomiast zawierać odmienne treści (np. z uwagi na odmienne zdefiniowanie poszczególnych występujących w nim słów). Powołując się na związanie Sądu drugiej instancji stanowiskiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pozwani powinni byli zatem wykazać, że chodzi o tę samą treść normatywną umowy – tymczasem nie tylko tego nie uczynili, lecz w ramach uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wskazali nawet, o jakich postanowieniach umownych mowa i jak mają się one do wydanego w sprawie rozstrzygnięcia.

Ogólne i niepoparte merytoryczną argumentacją są także pozostałe zastrzeżenia pozwanych. Tytułem przykładu należy wskazać, iż podniesione przez nich twierdzenie, że „Sąd II instancji nie wziął pod uwagę nieważności

postępowania, która zaistniała w toku postępowania przed Sądem I instancji” nie zostało wsparte nawet dookreśleniem przyczyn, które spowodowały dotknięcie nieważnością postępowania przed Sądem Okręgowym; tym bardziej nie wyjaśniono, dlaczego, zdaniem skarżących, uchybienie Sądu Apelacyjnego było oczywiste i powinno było przekładać się na konieczność uchylecia lub zmiany jego wyroku.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 pkt k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania. O kosztach orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, ich wysokość ustalając na podstawie § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

(J.T.)

[a.ł]